

KRAJOWA IZBA
BIUR RACHUNKOWYCH

Warszawa, dnia 16.01.2024 r.

Sz. P. Ewa Kosowska

**Dyrektor
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Departament Ubezpieczeń i Składek**

W związku z licznymi rozbieżnościami i sprzecznościami w sprawie uprawnienia do korzystania z ZUS Plus przez przedsiębiorców zwracam się w imieniu biur rachunkowych oraz ubezpieczonych o niezwłoczne zajęcie oficjalnego stanowiska w sprawie.

Sprawa dotyczy zastosowania art. 18c ust. 11 pkt 6 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 ze zm.) - dalej u.s.u.s.

Powołane uregulowanie prawne wskazuje: *przepisy niniejszego artykułu [art. 18c dotyczący określenia podstawy wymiaru składek w tzw. ZUS Plus] nie mają zastosowania do osób, które ustalały podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do powyższych limitów wlicza się, jako pełny miesiąc, każdy miesiąc kalendarzowy, w którym osoba odpowiednio ustalała podstawę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą, przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy.*

Z informacji, które docierają do Krajowej Izby Biur Rachunkowych wynika, iż pracownicy infolinii ZUS udzielają sprzecznych informacji ubezpieczonym prezentując zamiennie stanowisko, iż:

- osoby, które korzystały z preferencji Mały ZUS Plus w latach 2019-2021, mogą ponownie z niej skorzystać od stycznia 2024 r. oraz
- osoby, które korzystały z preferencji Mały ZUS Plus w latach 2019-2021, mogą ponownie z niej skorzystać od stycznia 2025 r. i nie mają prawa korzystać z tej preferencji od stycznia 2024 r.

Termin zgłoszenia do ZUS Plus upływa z dniem 31 stycznia 2024 r. Sytuacja niepewności prawnej, udzielania sprzecznych informacji, zaprzeczania linii interpretacyjnej prezentowanej w czasie wprowadzenia uregulowań ZUS Plus jest niedopuszczalna.

Ubezpieczeni i obsługujące ubezpieczonych biura rachunkowe nie mogą być pozostawieni bez rzetelnej wiążącej informacji w tej sprawie. Nie można dopuszczać do przypadków, gdzie konsekwencje wynikające z niewystarczająco jasnych i nieczytelnych przepisów prawa obciążają prawnie i finansowo w całości ubezpieczonych. Aktualnie ryzyko zastosowania lub niezastosowania preferencji i złożenia lub niezłożenia stosownego zgłoszenia w terminie do

31 stycznia 2024 r. ciąży tylko i wyłącznie na ubezpieczonych. Przedsiębiorcy, którzy złożą komplet formularzy rejestracyjnych ponoszą ryzyko zakwestionowania takiego działania, co w konsekwencji może wiązać się z egzekwowaniem niedopłaty składek przez ZUS. Zaś, przedsiębiorcy, którzy, z uwagi na wątpliwości, nie zdecydują się na takie zgłoszenie, w przypadku przyjęcia korzystnego przez ZUS stanowiska – poniosą ciężar finansowy wysokich składek ZUS przez cały 2024 r.

Z całą pewnością do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych docierają te informacje i wątpliwości, ponieważ wiemy, że skala indywidualnych zapytań w tej sprawie jest znacząca. Nadto, w przestrzeni publicznej także temat ten jest szeroko komentowany.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien w tej sprawie zająć jednolite i oficjalne stanowisko w terminie umożliwiającym prawidłowe zgłoszenie ubezpieczonym.

Docierają do Krajowej Izby Biur Rachunkowych także informacje, iż wewnątrz w ZUS pracownicy dysponują dwoma odmiennymi wytycznymi w tej sprawie:

- pierwszej, iż preferencja dla ubezpieczonych korzystających z ZUS Plus w latach 2019 do 2021 przysługuje od 2024 r. ponownie.

Cytat z instrukcji: „Zgodnie z artykułem 18c ust. 11 pkt 6 u.s.u.s. z tzw. „Małego ZUS Plus” nie mogą korzystać osoby, które w taki sposób ustalały podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Odpowiedź na pytanie kryje się, zatem, w różnicy 60 miesięcy minus 36 miesięcy = 24 miesiące; to właśnie ta różnica 24 miesięcy tworzy swoisty okres karencji pomiędzy kolejnymi okresami możliwego korzystania z „Małego ZUS Plus (...). Przykład: jeżeli osoba prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą przez 5 lat i w pierwszym drugim oraz trzecim roku działalności korzysta z tak zwanego „Małego ZUS plus”, ale w czwartym i piątym roku działalności już nie, to od początku szóstego roku działalności ponownie będzie mogła rozpocząć korzystanie z tak zwanego „Małego ZUS Plus”. Dlatego też osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, której dotyczy pytanie od 1 stycznia 2024 roku będzie mogła ponownie rozpocząć korzystanie z „Małego ZUS Plus. W tym celu konieczne będzie wyrejestrowanie z ubezpieczenia społecznego oraz zgłoszenie z nowym kodem tytułu do ubezpieczeń społecznych trzeba będzie tego dokonać do końca stycznia 2024 r.”,

- i drugiej, iż preferencja dla ubezpieczonych korzystających z ZUS Plus w latach 2019 do 2021 nie przysługuje od 2024 r. ponownie.

Cytat z instrukcji: „Osoba prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 1 stycznia 2019 roku. Od stycznia 2019 roku do grudnia 2021 roku korzystała z ulgi „mały ZUS”. W latach 2022 i 2023 prowadziła nadal działalność gospodarczą, ale nie mogła korzystać z ulgi, ponieważ korzystała z niej przez 36 miesięcy kalendarzowych. W styczniu 2024 roku następuje kolejna weryfikacja spełniania warunków wykorzystania 36 miesięcy prawa do tzw. małej działalności gospodarczej. Okres 60 miesięcy kalendarzowych trwa od stycznia 2019 roku do grudnia 2023 roku natomiast okres 36 miesięcy kalendarzowych od stycznia 2019 roku do grudnia 2021 roku. Zatem, w styczniu 2024

KRAJOWA IZBA
BIUR RACHUNKOWYCH

roku osoba nadal nie może korzystać z małej działalności gospodarczej. Oznacza to, że nie ma prawa do ulgi w całym 2024 roku”.

Istnienie dwóch sprzecznych linii interpretacyjnych jest niedopuszczalne i bezpośrednio narusza prawa ubezpieczonych.

Krajowa Izba Biur Rachunkowych prezentuje stanowisko tożsame ze stanowiskiem Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców tj.: jeżeli przedsiębiorca korzystał z Małego ZUS Plus w miesiącach od stycznia 2019 r. do grudnia 2021 r., to wykorzystał 36 miesięcy tej ulgi, jednocześnie ostatni sześćdziesiąty miesiąc kalendarzowy prowadzenia działalności gospodarczej przypada w grudniu 2023 r. W styczniu 2024 r. rozpoczyna się sześćdziesiąty pierwszy miesiąc kalendarzowy, liczony od stycznia 2019 r., zatem od stycznia 2024 r. przedsiębiorcy spełniającemu pozostałe kryteria przysługuje Mały ZUS Plus.

Możliwość korzystania z Małego ZUS Plus dla wielu przedsiębiorców to duża ulga w opłacaniu składek, a ich wysokość szczególnie w przypadku mikro przedsiębiorców często warunkuje fakt dalszego prowadzenia działalności gospodarczej.

Podstawowym aspektem działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest stosowanie prawa ubezpieczeń społecznych prawidłowo, czyli zgodnie z obowiązującym prawem. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wielokrotnie powołuje się na społeczną odpowiedzialność ZUS, która polega właśnie na tym, że rzetelne stosowanie przepisów prawa idzie w parze z troską o ubezpieczonych, których to prawo dotyczy. W przedstawionej sytuacji niestety te standardy nie są dochowane.

Ubezpieczonym przysługuje konstytucyjna gwarancja ochrony ich zaufania do państwa i stanowionej przez nie prawa. Nieodłącznie z powyższym wiąże się zasada określoności prawa, zgodnie, z którą każdy przepis prawny powinien być skonstruowany poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego. Tworzone przepisy powinny być jasne, klarowne, oczywiste i zrozumiałe dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy mogą oczekiwać stanowienia norm prawnych, niebudzących wątpliwości, co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw. Bez wątplenia obserwujemy rażące naruszenie tych zasad w opisanym sprawie.

Mając powyższe na względzie wnoszę o niezwłoczne zajęcie oficjalnego stanowiska w sprawie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z wyrazami szacunku,

Beata Boruszkowska

Prezes Zarządu Krajowej Izby Biur Rachunkowych